

Technická směrnice

č. 10 - 2008

s požadavky pro propůjčení ochranné známky

Kopírovací a grafický papír

Cílem požadavků a kritérií stanovených pro udělení ekoznačky je zejména podporovat:

- snižování vypouštění toxických nebo eutrofních látek do vody,
- snižování škod na životním prostředí a rizik spojených s využíváním energie (globální oteplování, acidifikace, poškozování ozónové vrstvy, vyčerpávání neobnovitelných zdrojů) snižováním spotřeby energie a souvisejících emisí do ovzduší,
- snižování škod na životním prostředí a rizik spojených s používáním nebezpečných chemických látek,
- uplatňování zásad udržitelného hospodaření za účelem ochrany lesů.

Kritéria jsou harmonizována s Rozhodnutím Komise č. 2002/741/ES, kterým se stanoví ekologická kritéria a požadavky pro udělování ekoznačky Společenství kopírovacímu a grafickému papíru.

1 Definice pojmů

Pro účely této Technické směrnice:

- 1.1 Kopírovací a grafický papír – tímto papírem se rozumí listy nebo role nepotištěného papíru určené k potištění nebo kopírování, k psaní nebo kreslení.
- 1.2 Sběrový papír
  - a) za sběrový papír jsou považovány všechny třídy sběrového papíru nakupované výrobcem od externích organizací zabývajících se sběrem či úpravou druhotných surovin a o jejichž dodávce je ověřitelný doklad,
  - b) za sběrový papír je také považován rovněž zpracovatelský odpad, tj. odřezky, odpady a výmět papíru, kartonu a lepenky, vzniklý při jejich zpracování a papír, karton a lepenka a výrobky z nich s vadami, které znemožňují jejich použití pro daný účel, získané od externí organizace nebo jiné výrobní jednotky téže organizace. O jejich získání musí být předložen ověřitelný doklad.
- 1.3 Recyklace sběrového papíru – recyklací se rozumí opětné využití těch komponentů sběrového papíru, které jsou vhodné pro výrobu nových papírů s obsahem sběrového papíru.
- 1.4 Zanáška – souhrn vstupních surovin. Udává se v procentech hmotnosti.

2 Vymezení kategorie

Tato směrnice platí pro kategorii výrobků "kopírovací a grafický papír", která zahrnuje listy nebo role nepotištěného papíru určené k potištění nebo kopírování, k psaní nebo kreslení, a výrobky z nich. Tato kategorie výrobků nezahrnuje novinový papír, tepelně citlivý papír a samoprůpisný papír.

3 Základní požadavky

3.1 Grafický papír ze sběrového papíru musí splňovat požadavky platných bezpečnostních, zdravotních, hygienických a jiných předpisů, včetně předpisů a norem týkajících se ochrany a tvorby životního prostředí, vztahujících se na výrobek a jeho výrobu, zejména:

- zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Posuzování a ověřování: Žadatel, výrobce nebo dovozce prokáže čestným prohlášením, že s ním není vedeno správní řízení za porušování legislativních předpisů týkajících se životního prostředí a prohlášením o dodržování ekologických zásad při výrobě předmětného výrobku, resp. vyjádřením České inspekce životního prostředí, že s žadatelem není nebo nebylo vedeno správní řízení o pokutě.

3.2 Kopírovací a grafický papír a výrobky z něho musí, s výjimkou bělosti, splňovat parametry technických norem, jsou-li vydány. Výrobky musí být svými užitnými vlastnostmi minimálně srovnatelné s obdobnými výrobky své kategorie.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. čestným prohlášením doloženým doklady o technologii výroby, o dosažení předepsaných vlastností a jakostních parametrů výrobku, doklady o užití surovin, spotřebách, emisích a způsobu balení výrobků.

4 Specifické požadavky a ekologická kritéria

4.1 Obsah sběrového papíru v zanášce

Výrobek musí v zanášce obsahovat min. 70 % sběrového papíru.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. čestným prohlášením doloženým doklady o užití surovin.

4.2 Emise do vody a do ovzduší

a) Chemická spotřeba kyslíku (CHSK), síra (S), NO_x: pro každý z těchto parametrů se emise do ovzduší nebo do vody pocházející z výroby papírenské buničiny a papíru vyjadřují pomocí bodů, (B_{CHSK}, B_S, B_{NOX}) níže uvedeným způsobem.

Žádné jednotlivé bodové ohodnocení B_{CHSK}, B_S, B_{NOX} nesmí překročit hodnotu 1,5.

Celkový součet bodových ohodnocení (B_{celk} = B_{CHSK}+B_S+B_{NOX}) nesmí překročit hodnotu 3,0.

Výpočet B_{CHSK} se musí provádět následovně (výpočty B_S a B_{NOX} se musí provádět přesně stejným způsobem):

Výpočet pro výrobu papírenské buničiny – u každé použité papírenské buničiny i se s ní spojené emise CHSK (CHSK_{buničina, i} vyjádřené v kg/tunu vzduchosuchého výrobku – ADT [air dried ton]) vydělí referenční hodnotou pro daný typ papírenské buničiny (CHSK_{refer, buničina}) níže uvedenou v tabulce. Tyto kvocienty jsou váženy podle podílu každé použité buničiny (p_i vztaheno na mokry papír) a po sečtení dávají počet bodů pro výrobu buničiny (B_{CHSK, buničina}).

Vzorec je tedy následující:

$$B_{\text{CHSK, buničina}} = \sum(p_i \times \text{CHSK}_{\text{buničina, i}} / \text{CHSK}_{\text{refer, buničina}})$$

Výpočet pro výrobu papíru – Počet bodů pro výrobu papíru ($B_{\text{CHSK, papír}}$) se vypočítá vydělením příslušných emisí CHSK ($\text{CHSK}_{\text{papír}}$) referenční hodnotou pro papír ($\text{CHSK}_{\text{refer, papír}}$) níže uvedenou v tabulce. Vzorec je tedy následující:

$$B_{\text{CHSK, papír}} = \text{CHSK}_{\text{papír}} / \text{CHSK}_{\text{refer, papír}}$$

Výpočet celkového počtu bodů B_{CHSK} : Celková referenční hodnota pro papírenskou buničinu vážená podle různých použitých buničin ($\text{CHSK}_{\text{váž refer, buničina}}$) se vypočte takto:

$$\text{CHSK}_{\text{váž refer, buničina}} = \sum(p_i \times \text{CHSK}_{\text{refer, buničina}})$$

Nakonec se body pro výrobu buničiny a výrobu papíru sloučí, aby se získal celkový počet bodů (B_{CHSK}):

$$B_{\text{CHSK}} = B_{\text{CHSK, buničina}} \times \text{CHSK}_{\text{váž refer, buničina}} / (\text{CHSK} + \text{CHSK}_{\text{refer, papír}}) + B_{\text{CHSK, papír}} \times \text{CHSK}_{\text{refer, papír}} / (\text{CHSK}_{\text{váž refer, buničina}} + \text{CHSK}_{\text{refer, papír}})$$

Tabulka referenčních hodnot pro emise z výroby různých typů buničin a papíru

Typ buničiny/papíru	Emise (kg/ADT)		
	CHSK _{ref}	S _{ref}	NO _x ref
Chemická papírenská buničina (sulfátová a všechny ostatní s výjimkou sulfitové)	18,0	0,6	1,6
Chemická buničina (sulfitová)	25,0	0,6	1,6
Buničina CTMP	15,0	0,2	0,3
TMP/dřevovina	3,0	0,2	0,3
Buničina na bázi recyklovaných vláken	2,0	0,2	0,3
Papír (v neintegrováných závodech, které všechny použité typy buničiny kupují na trhu)	1,0	0,3	0,8
Papír (ostatní závody)	1,0	0,3	0,7

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží podrobné výpočty dosvědčující splnění tohoto kritéria spolu s příslušnou průkaznou dokumentací, která zahrnuje zprávy o zkoušce založené na těchto metodách: CHSK: ČSN EN ISO 8467 Jakost vod – Stanovení CHSK; NO_x: ČSN EN 12260 Jakost vod – Stanovení dusíku; S (oxid): stanovení obsahu síry ve výrobcích z ropy: ČSN EN ISO 8754; stanovení obsahu síry v uhlí: ČSN ISO 351.

Průkazná dokumentace zahrnuje údaje o četnosti měření a výpočet bodů pro CHSK, S a NO_x. Zahrnuje též všechny emise S a NO_x které vznikají v průběhu výroby papírenské buničiny a papíru včetně páry uvolňované mimo místo výroby, s výjimkou emisí spojených s výrobou elektrické energie. Měření se týkají regeneračních kotlů, vápenek, parních kotlů a případně pecí na spalování silně páchnoucích plynů. V úvahu se berou rovněž rozptýlené emise. Oznamované hodnoty emisí síry do ovzduší zahrnují jak emise oxidované síry, tak emise redukované síry (dimethylsulfid, methylmerkaptan, sirovodík atd.). Emise síry spojené s výrobou tepelné energie z ropy, uhlí a dalších externích paliv, u nichž je znám obsah síry, se mohou místo měření vypočítat a musí se vzít v úvahu.

Měření emisí do vody se provádí na nefiltrovaných a neusazených vzorcích buď po čištění v závodě, nebo po čištění ve veřejné čistírně odpadních vod. Měření jsou založena na dvanáctiměsíčním období výroby. v případě nového nebo přestavěného výrobního zařízení se měření provádějí nejméně po dobu 45 po sobě následujících dnů stálého provozu. Měření musí být pro dané období reprezentativní.

b) AOX: Emise AOX z výroby každého z použitých typů papírenské buničiny nesmějí překročit 0,25 kg/ADT.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží zprávy o zkoušce vypracované podle metody ČSN EN ISO 9562, Jakost vod – Stanovení adsorbovatelných organicky vázaných halogenů (AOX). Průkazná dokumentace obsahuje údaje o četnosti měření. AOX se měří pouze v postupech, při nichž se pro bělení buničiny používají sloučeniny chlóru. AOX se nemusí měřit v odtocích z neintegrováné výroby papíru, v odtocích z výroby buničiny bez bělení, a když se bělení provádí látkami, které neobsahují chlór.

Měření se provádějí na nefiltrovaných a neusazených vzorcích buď po čištění v závodě, nebo po čištění ve veřejné čistírně odpadních vod. Měření se vztahují na dvanáctiměsíční období výroby. V případě nového nebo přestavěného výrobního zařízení se měření provádějí nejméně po dobu 45 po sobě následujících dnů stálého provozu. Měření musí být pro dané období reprezentativní.

c) CO₂: Emise oxidu uhličitého z neobnovitelných zdrojů nesmějí překročit 1000 kg na tunu vyrobeného papíru včetně emisí z výroby elektrické energie (na místě nebo mimo místo). Pro neintegrováné závody (které všechny používané typy buničiny nakupují na trhu) nesmějí emise překročit 1100 kg na tunu. Emise se vypočítávají jako součet emisí z výroby papírenské buničiny a emisí z výroby papíru.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží podrobné výpočty dosvědčující splnění tohoto kritéria spolu s příslušnou průkaznou dokumentací.

Žadatel předloží údaje o emisích oxidu uhličitého do ovzduší. Údaje zahrnují též všechny neobnovitelné zdroje paliv použitých pro výrobu papírenské buničiny a papíru včetně emisí z výroby elektrické energie (na místě nebo mimo místo). Nezahrnuje se CO₂ vzniklý rozkladem vápence, který se často používá jako součást zanášky či do nátěrů.

Při výpočtu emisí CO₂ z paliv se použijí tyto emisní faktory:

Palivo	Emise CO _{2, fossil}	Jednotka
Uhlí	95	g CO _{2, fossil} /MJ
Surová ropa	73	g CO _{2, fossil} /MJ
Topný olej 1	74	g CO _{2, fossil} /MJ
Topný olej 2 – 5	77	g CO _{2, fossil} /MJ
LPG	69	g CO _{2, fossil} /MJ
Zemní plyn	56	g CO _{2, fossil} /MJ
Elektrická energie z rozvodné sítě	400	g CO _{2, fossil} /kWh

Pro elektrickou energii z rozvodné sítě se musí použít hodnota z výše uvedené tabulky (evropský průměr), pokud žadatel nepředloží dokumentaci uvádějící průměrnou hodnotu pro své(ho) dodavatele elektrické energie. V takovém případě může žadatel použít tuto hodnotu místo hodnoty uvedené v tabulce.

Výpočty a hmotnostní bilance se vztahují na dvanáctiměsíční období výroby. V případě nového nebo přestavěného výrobního zařízení se měření provádějí nejméně po dobu 45 po sobě následujících dnů stálého provozu. Měření musí být pro dané období reprezentativní.

4.3 Spotřeba energie

a) Elektrická energie: Spotřeba elektrické energie spojená s výrobou papírenské buničiny a papíru se vyjadřuje pomocí bodů (B_E) níže uvedeným způsobem.

Počet bodů B_E musí být nižší nebo roven 1,5.

B_E se vypočítá následovně:

Výpočet pro výrobu papírenské buničiny – pro každou použitou papírenskou buničinu „i“ se příslušná spotřeba elektrické energie (E_{buničina, i} vyjádřená v kWh/ADT) vypočítá takto:

$$E_{buničina, i} = \text{interně vyrobená elektrická energie} + \text{nakoupená elektrická energie} - \text{prodaná elektrická energie}$$

Tato hodnota se vydělí referenční hodnotou pro tento typ buničiny (E_{refer, buničina}) uvedenou dále v tabulce. Tyto kvocienty se váží podle podílu každé použité buničiny (p_i vztaheno na mokrý papír) a sečtou se, aby daly počet bodů pro spotřebu elektrické energie při výrobě papírenské buničiny (B_{E, buničina}). Vzorec je tedy následující:

$$B_{E, buničina} = \sum(p_i \times E_{buničina, i} / E_{refer, buničina})$$

Výpočet pro výrobu papíru: Stejným způsobem se vypočítá spotřeba elektrické energie spojená s výrobou papíru ($E_{\text{papír}}$) a vydělí se referenční hodnotou pro tento typ papíru ($E_{\text{refer, papír}}$) uvedenou dále v tabulce. Výpočet se provede takto:

$$E_{\text{papír}} = \text{interně vyrobená elektrická energie} + \text{nakoupená elektrická energie} - \text{prodaná elektrická energie}$$

$$B_{E, \text{papír}} = E_{\text{papír}} / E_{\text{refer, papír}}$$

Výpočet celkového počtu bodů B_E – Celková vážená referenční hodnota pro papírenskou buničinu ($E_{\text{váz refer, buničina}}$) se vypočítá takto:

$$E_{\text{váz refer, buničina}} = \sum(p_i \times E_{\text{refer, buničina}})$$

Nakonec se vypočítané body pro výrobu papírenské buničiny a papíru sloučí, aby se získal celkový počet bodů (B_E), jak je dále uvedeno:

$$B_E = B_{E, \text{buničina}} \times E_{\text{váz refer, buničina}} / (E_{\text{váz refer, buničina}} + E_{\text{refer, papír}}) + B_{E, \text{papír}} \times E_{\text{refer, papír}} / (E_{\text{váz refer, buničina}} + E_{\text{refer, papír}})$$

b) Palivo (teplo): Spotřeba paliva spojená s výrobou papírenské buničiny a papíru se vyjádří v bodech (B_F) následovně.

Počet bodů B_F musí být nižší nebo roven 1,5.

Výpočet B_F se provede následovně:

Výpočet pro výrobu papírenské buničiny – pro každou použitou papírenskou buničinu „i“ se spotřeba paliva ($F_{\text{buničina, i}}$) vyjádřená v kWh/ADT) vypočítá následovně:

$$F_{\text{buničina, i}} = \text{interně vyrobené palivo} + \text{nakoupené palivo} - \text{prodané palivo} - 1,25 \times \text{interně vyrobená elektrická energie}$$

Poznámka:

Hodnota $F_{\text{buničina, i}}$ (a její příspěvek k B_F , buničina) se nesmí počítat pro mechanickou buničinu, pokud se nejedná o obchodní mechanickou buničinu usušenou na vzduchu obsahující alespoň 90 % sušiny.

Hodnota $F_{\text{buničina, i}}$ se vydělí referenční hodnotou pro tento typ buničiny ($F_{\text{refer, buničina}}$) dále uvedenou v tabulce. Tyto kvocienty se váží podle podílu každé použité buničiny (p_i vztaheno na mokrý papír) a sečtou se, aby daly počet bodů pro spotřebu paliva při výrobě papírenské buničiny (B_F , buničina). Vzorec je tedy následující:

$$B_{F, \text{buničina}} = \sum(p_i \times F_{\text{buničina, i}} / F_{\text{refer, buničina}})$$

Výpočet pro výrobu papíru – Stejným způsobem se vypočítá spotřeba paliva spojená s výrobou papíru ($F_{\text{papír}}$ vyjádřená v kWh/ADT). Výpočet se provede takto:

$$F_{\text{papír}} = \text{interně vyrobené palivo} + \text{nakoupené palivo} - \text{prodané palivo} - 1,25 \times \text{interně vyrobená elektrická energie}$$

$$B_{F, \text{papír}} = F_{\text{papír}} / F_{\text{refer, papír}}$$

Výpočet celkového počtu bodů B_F : Celková vážená referenční hodnota pro papírenskou buničinu ($F_{\text{váz refer, buničina}}$) se vypočítá následovně:

$$F_{\text{váz refer, buničina}} = \sum(p_i \times F_{\text{refer, buničina}})$$

Nakonec se vypočítané body pro výrobu papírenské buničiny a papíru sloučí, aby se získal celkový počet bodů (B_F), jak je dále uvedeno:

$$B_F = B_{F, \text{buničina}} \times F_{\text{váz refer, buničina}} / (F_{\text{váz refer, buničina}} + F_{\text{refer, papír}}) + B_{F, \text{papír}} \times F_{\text{refer, papír}} / (F_{\text{váz refer, buničina}} + F_{\text{refer, papír}})$$

Tabulka referenčních hodnot pro elektrickou energii a palivo

Typ buničiny	Palivo v kWh/ADT F_{refer}	Elektrická energie v kWh/ADT E_{refer}
--------------	-------------------------------------	---

Chemická buničina	4000 (Poznámka: pro obchodní buničinu usušenou na vzduchu obsahující nejméně 90 % sušiny (admp) může být tato hodnota zvýšena o 25 % vzhledem k energii nutné k sušení)	800
Mechanická buničina	900 (Poznámka: tato hodnota se použije pouze pro admp)	2500
Buničina na bázi recyklovaných vláken	1800 (Poznámka: pro admp může být tato hodnota zvýšena o 25 % vzhledem k energii nutné k sušení)	800
Typ papíru	Palivo v kWh/t	Elektrická energie v kWh/t
Nenatíraný jemný bezdřevý papír Papír na časopisy (SC)	1800	600
Natíraný jemný bezdřevý papír Natíraný papír na časopisy (LWC, MWC)	1800	600

Posuzování a ověřování (pro písm. a) a b): Žadatel předloží podrobné výpočty dosvědčující splnění tohoto kritéria spolu s veškerou příslušnou průkaznou dokumentací. Oznamované údaje musí obsahovat celkovou spotřebu elektrické energie a paliv.

Žadatel vypočítá všechny energetické vstupy, rozdělené na teplo/palivo a elektrickou energii, použité během výroby buničiny a papíru včetně energie použité k odstranění tiskařské černi (deinking) z odpadního papíru určeného k výrobě recyklovaného papíru. Energie využitá k dopravě surovin, přeměně a balení se do výpočtů spotřeby energie nezahrnuje.

Celková tepelná energie zahrnuje všechna nakoupená paliva. Zahrnuje rovněž tepelnou energii získanou při spalování výluhů a odpadů vyprodukovaných na místě (např. dřevní odpad, piliny, výluhy, papírový odpad a výmět), jakož i tepelnou energii získanou při interní výrobě elektrické energie. Nicméně pro výpočet celkové energie žadatel bere v úvahu pouze 80 % tepelné energie pocházející z těchto zdrojů.

Celková elektrická energie zahrnuje čistou elektrickou energii odebíranou z rozvodné sítě a interní výrobu elektrické energie měřenou jako elektrický výkon. Elektrická energie použitá pro čištění odpadních vod se nemusí zahrnovat.

V případech, kdy se prostřednictvím elektrické energie vyrábí pára jako zdroj tepla, se vypočítá tepelná hodnota páry, potom se vydělí koeficientem 0,8 a přičte se k celkové spotřebě paliva.

4.4 Vlákna – udržitelné hospodaření s lesy

Vlákna mohou být dřevná vlákna, recyklovaná vlákna ze sebraného papíru nebo jiná celulózová vlákna. Vlákna pocházející z výmětu z výroby papíru se nepovažují za recyklovaná vlákna.

Alespoň 10 % primárních dřevních vláken z lesů musí pocházet z lesů, které jsou certifikovány jako ty, jejichž správa uplatňuje zásady a opatření umožňující zajistit udržitelné hospodaření s lesy.

Zbývající primární dřevná vlákna z lesů musí pocházet z lesů, které jsou spravovány tak, aby naplňovaly zásady a opatření umožňující zajistit udržitelné hospodaření s lesy.

Musí se uvést původ všech použitých primárních vláken.

Pro evropské lesy musí odpovídat výše uvedené zásady a opatření celoevropským hlavním zásadám pro udržitelné hospodaření s lesy přijatým na ministerské konferenci o ochraně lesů v Evropě pořádané v Lisabonu ve dnech 2.-4. června 1998. Pro lesy mimo Evropu musí odpovídat zásadám hospodaření s lesy přijatým na konferenci Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji UNCED (Rio de Janeiro, červen 1992) a případně kritériím nebo obecným zásadám pro udržitelné hospodaření s lesy přijatým v rámci příslušných mezinárodních a oblastních iniciativ (ITTO, Montrealský proces, Tarapotský proces, UNEP/FAO pro oblasti sucha Afriky).

Posuzování a ověřování: Žadatel uvede typy, množství a původ vláken použitých při výrobě papírenské buničiny a papíru. Původ primárních vláken se uvede s dostatečnou přesností, aby podle potřeby bylo možné ověřit, zda primární vlákna pocházejí z lesů spravovaných podle zásad udržitelného hospodaření s lesy. V případech, kdy se používají primární vlákna pocházející z lesů, žadatel předloží příslušné certifikace spolu s průkaznou dokumentací dosvědčující, že certifikační systém správně posuzuje výše uvedené zásady a opatření udržitelného hospodaření s lesy. Pro primární dřevná vlákna z lesů, které nejsou certifikovány jako předmět udržitelného hospodaření, žadatel předloží příslušné prohlášení, smlouvu nebo kodex správné praxe dosvědčující splnění výše uvedených požadavků.

4.5 Nebezpečné chemické látky

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží seznam chemických látek použitých při výrobě papírenské buničiny a papíru spolu s příslušnou dokumentací (například bezpečnostní listy). V tomto seznamu se uvedou množství, funkce a dodavatelé všech použitých průmyslových chemických látek.

- a) Toxické látky ve výrobě: Během výroby nesmějí být použity látky toxické nebo vysoce toxické ve smyslu zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů.
- b) Bělící a optické zjasňovací prostředky: Při výrobě nesmí být běleno chlórem ani jeho sloučeninami a nesmí být přidávány optické zjasňovací prostředky. Nesmí být používána činidla, při jejichž použití dochází převážně k chloraci.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení výrobce (výrobců) papírenské buničiny, že jako bělící činidlo nebyl použit plynný chlór. Poznámka: Ačkoli se tento požadavek použije rovněž pro bělení recyklovaných vláken, připouští se, že tato vlákna mohla být bělena plynným chlórem ve svém předchozím životním cyklu.

- c) Alkylfenoethoxyláty (APEO): Do čisticích chemických prostředků a deinking prostředků, prostředků proti pění, dispergačních činidel nebo nátěrů se nesmějí přidávat alkylfenoethoxyláty nebo jiné deriváty alkylfenolu. Deriváty alkylfenolu jsou definovány jako látky, které při odbourávání produkují alkylfenoly.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení od dodavatelů chemických látek, že do těchto látek nebyly přidány alkylfenoethoxyláty nebo jiné deriváty alkylfenolu.

- d) Zbytkové monomery: Celkové množství zbytkových monomerů (kromě akrylamidu), kterým se přiděluje nebo může přidělovat některá z následujících vět označujících specifickou rizikovitost (případně jejich kombinace):

R45 (Může vyvolat rakovinu),

R46 (Může vyvolat poškození dědičných vlastností),

R49 (Může vyvolat rakovinu při vdechování),

R50/53 (Vysoce toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí),

R51/53 (Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí),

R52/53 (Škodlivý pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí),

R60 (Může poškodit reprodukční schopnost),

R61 (Může poškodit plod v těle matky),

jak jsou definovány ve Vyhlášce č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků, ve znění pozdějších předpisů, nesmí v nátěrech, retenčních prostředcích, tužidlech, vodu odpuzujících prostředcích nebo chemických látkách použitých při interním a externím čištění vod překročit 100 ppm (přepočítáno na obsah v sušině).

Koncentrace akrylamidu (přepočítána na obsah v sušině) v nátěrech, retenčních prostředcích,

tužidlech, vodu odpuzujících prostředcích nebo chemických látkách použitých při interním a externím čištění vod nesmí překročit 1000 ppm.

Příslušný subjekt může žadateli povolit výjimku z těchto požadavků, pokud jde o chemické látky použité při externím čištění vod.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria spolu s příslušnou dokumentací (například s bezpečnostními listy).

e) Povrchově aktivní látky v deinking přípravcích pro recyklovaná vlákna: Je-li celkové množství povrchově aktivních látek použitých v různých složeních používaných k odstraňování tiskařské černi (deinking) z recyklovaných vláken alespoň 100 g/ADT, musí být každá povrchově aktivní látka snadno biologicky rozložitelná. Je-li celkové množství použitých povrchově aktivních látek nižší než 100 g/ADT, každá povrchově aktivní látka musí být buď snadno biologicky rozložitelná, nebo dlouhodobě biologicky rozložitelná (viz níže uvedené zkušební metody a mezní hodnoty).

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria spolu s příslušnými bezpečnostními listy nebo zprávami o zkoušce pro každou povrchově aktivní látku, ve kterých se uvede použitá zkušební metoda, mezní hodnota a závěr. Použijí se některé z následujících zkušebních metod a mezních hodnot: pro snadnou biologickou rozložitelnost OECD 301 A-F (nebo rovnocenné normy ISO), s procentuální mírou odbourávání do 28 dnů nejméně 70 % pro 301 A a E a nejméně 60 % pro 301 B, C, D a F; pro konečnou biologickou rozložitelnost: OECD 302 A-C (nebo rovnocenné normy ISO), s procentuální mírou odbourávání (včetně adsorpce) do 28 dnů nejméně 70 % pro 302 A a E a nejméně 60 % pro 302 C.

f) Biocidy: Aktivní komponenty v biocidech nebo biostatických činidlech používaných k ničení slizotvorných organismů v systémech oběhu vody obsahujících vlákna nesmějí být schopny bioakumulace.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria spolu s příslušnými bezpečnostními listy nebo zprávami, ve kterých se uvede použitá zkušební metoda, mezní hodnota a závěr. Použijí se některé z následujících zkušebních metod: OECD 107, 117 nebo 305 A-E.

g) Azobarviva: Nesmějí se používat žádná azobarviva, která mohou uvolňovat některý z těchto aromatických aminů:

Amin	č. CAS
4-aminodifenyl	92-67-1
benzidin	92-87-5
4-chlor-o-toluidin	95-69-2
2-naphthylamin	91-59-8
o-amino-azotoluen	97-56-3
2-amino-4-nitrotoluen	99-55-8
4-chloranilin	106-47-8
2,4-diaminoanisol	615-05-4
4,4'-diaminodifenylmethan	101-77-9
3,3'-dichlorbenzidin	91-94-1
3,3'-dimethoxybenzidin	119-90-4
3,3'-dimetylbenzidin	119-93-7
3,3'-dimethyl-4,4'-diaminodifenylmethan	838-88-0
p-cresidin	120-71-8
4,4'-methylen-bis-(2-chloranilin)	101-14-4
4,4'-oxydianilin	101-80-4
4,4'-thiodianilin	139-65-1
o-toluidin	95-53-4
2,4-diaminotoluen	95-80-7
2,4,5-trimethylanilin	137-17-7
o-anisidin	90-04-0
4-aminoazobenzen	60-09-3

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria.

h) Barviva: Na papírenskou buničinu nebo papír se nesmějí použít žádná obchodní barviva, kterým se přiděluje nebo může přidělovat, při podání žádosti, některá z následujících vět označujících specifickou rizikovitost (nebo jejich kombinace):

R50 (Vysoce toxický pro vodní organismy),
R51 (Toxický pro vodní organismy),
R52 (Škodlivý pro vodní organismy),
R53 (Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí),

jak jsou definovány ve Vyhlášce č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků, ve znění pozdějších předpisů.

Na buničinu nebo na papír se nesmějí použít žádná obchodní barviva, která obsahují více než 2 % celkové hmotnosti látek, kterým se při podání žádosti přiděluje nebo může přidělovat některá z výše uvedených vět označujících specifickou rizikovitost (nebo jejich kombinace) podle Zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů.

Toto kritérium se nepoužije pro chemická složení, u kterých je daná klasifikace učiněna výlučně kvůli přítomnosti barvicích komponentů se stupněm ustálení nejméně 98 %. Stupněm ustálení se rozumí celková retence barviva na vláknech během procesu.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria spolu s příslušnou dokumentací, například bezpečnostními listy.

i) Barviva nebo pigmenty s komplexně vázaným kovem: Barviva nebo pigmenty s komplexně vázaným kovem na bázi olova, mědi, chrómu, niklu nebo hliníku se nesmějí používat. Mohou se ovšem použít barviva nebo pigmenty na bázi ftalocyaninu měďnatého.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria.

j) Iontové nečistoty v barvivech: Obsah iontových nečistot v použitých barvivech nesmí překročit tyto hodnoty: pro Ag 100 ppm, As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 20 ppm; Co 500 ppm; Cr 100 ppm; Cu 250 ppm; Fe 2500 ppm; Hg 4 ppm; Mn 1000 ppm; Ni 200 ppm; Pb 100 ppm; Se 20 ppm; Sb 50 ppm; Sn 250 ppm; Zn 1500 ppm.

Uvedené limity se vztahují na součty koncentrací všech iontových forem daných kovů.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží prohlášení o splnění tohoto kritéria.

4.6 Nakládání s odpady

Všechna místa výroby buničiny a papíru ve výrobním závodě musí mít systém odstraňování odpadů (jak je definován příslušnými regulačními orgány pro daná místa výroby buničiny a papíru) a zbytkových materiálů vznikajících při výrobě výrobku, kterému byla udělena ekoznačka. K žádosti se přikládá dokumentace nebo vysvětlení systému a musí povinně obsahovat informace o těchto bodech:

- postupy pro separování a použití recyklovatelných materiálů z odpadního toku,
- postupy pro zpětné získávání materiálů určených k jiným účelům, jako je spalování pro výrobu průmyslové páry nebo pro zemědělské využití,
- postupy odstraňování nebezpečných odpadů (jak jsou definovány příslušnými regulačními orgány pro daná místa výroby buničiny a papíru).

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží popis nakládání s odpady daných míst spolu s prohlášením o splnění kritéria.

4.7 Obalové prostředky a jejich značení

Obaly použité na spotřební a přepravní balení musí být recyklovatelné nebo při zneškodnění bez rizik. Na obalech musejí být uvedeny pokyny a informace o správném způsobu nakládání s použitým obalem v souladu se zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů.

Nepřípustný je obal z PVC.

Posuzování a ověřování: Žadatel prokáže přesvědčivým způsobem, např. čestným prohlášením doloženým doklady o materiálovém složení obalu a způsobu balení výrobků.

4.8 Informace uvedené na obalu

Na primárním a sekundárním obalu výrobku se uvede následující text (nebo rovnocenný text):

"Tomuto výrobku byla udělena ekoznačka, protože splňuje požadavky, které mezi jiným omezují emise do vody (CHSK, AOX), emise do ovzduší (S, NO_x, CO₂) a snižují spotřebu energie, fosilních paliv a nebezpečných látek."

"Více informací o důvodech udělení ekoznačky najdete na webových stránkách <http://www.ekoznacka.cz>".

"Sbírejte, prosím, starý papír pro recyklaci".

Kromě toho může výrobce také uvést minimální procentuální podíl recyklovaných vláken.

Posuzování a ověřování: Žadatel předloží vzorek obalu výrobku a informace, které se k výrobku příkládají, spolu s prohlášením o splnění tohoto kritéria.

5 Ověřování

5.1 Splnění jednotlivých požadavků musí být prokázáno způsobem uvedeným pod každým kritériem v částech „3. Základní požadavky“ a „4. Specifické požadavky a ekologická kritéria“.

5.2 V případě potřeby lze použít jiné zkušební metody než ty, které jsou uvedeny pro dané kritérium, pokud je příslušný odpovědný orgán, který posuzuje žádost o udělení ekoznačky, uzná za rovnocenné. Ten také může vyžadovat doplňkovou dokumentaci a může provést nezávislá ověřování, včetně návštěv v místech výroby.

5.3 Při posuzování žádosti a kontrole dodržování požadavků a kritérií u žadatele bude vzato v úvahu zavedení uznaných systémů environmentálního managementu jako je certifikace podle ČSN EN ISO 14001 nebo registrace Programu EMAS podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 761/2001.

Rovněž bude vzato v úvahu, zda má žadatel systém řízení kvality certifikovaný podle normy ČSN EN ISO 9001. v tomto případě nutnost kontroly, která může být Agenturou prováděna nahodile, odpadá.

6 Organizační záležitosti

Organizační záležitosti k podání přihlášky k výběrovému řízení pro propůjčení ekoznačky, ochranné známky „Ekologicky šetrný výrobek“, zajišťuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, pracoviště Agentura pro ekologicky šetrné výrobky a služby, Litevská 8/1174, 100 05 Praha 10.

7 Platnost

Tato technická směrnice nabývá účinnost dne 1. 6. 2008 a má platnost do 31. 5. 2011.

Licenční smlouvy o poskytnutí práva k užívání ekoznačky „Ekologicky šetrný výrobek“, uzavřené do 31. 5. 2008, zůstávají v platnosti do 31. 5. 2009.

V Praze dne 30. 5. 2008

Martin Bursík
místopředseda vlády
a ministr životního prostředí